

De nieuwe wereldorde (vanaf 1990)

- 2p **40** Iemand beweert dat veel mensen in Europa in de periode 1989-2001 optimistisch waren over de toekomst, maar dat het optimisme vanaf 2001 verdween.

→ Geef een historische verklaring voor het optimisme vanaf 1989.
→ Geef ook een historische verklaring waardoor het optimisme vanaf 2001 verdween.

Doe het zo:

optimisme vanaf 1989: ... (geef een verklaring)

het verdwijnen van het optimisme vanaf 2001: ... (geef een andere verklaring)

- 1p **41** Hieronder staan drie grondwetsartikelen uit drie periodes:

- 1948: Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat uit Nederland, Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen.
- 1963: Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat uit Nederland, Suriname en de zes eilanden van de Nederlandse Antillen.
- 2010: Het Koninkrijk der Nederlanden bestaat uit Nederland en drie eilanden van de Nederlandse Antillen.

Uit de drie artikelen blijkt een ontwikkeling.

Welke ontwikkeling blijkt uit de drie artikelen?

- A afname van het aantal satellietstaten
- B dekolonialisatie
- C ontzuiling
- D toename van het aantal gastarbeiders

- 1p **42** Welke Nederlandse politieke leider wordt vaak een populist genoemd?

- A A. Jacobs
- B H. Colijn
- C P. Fortuyn
- D W. Drees

- 1p 43 Een rooms-katholieke onderwijsorganisatie vierde in 2016 haar 100-jarig bestaan. Er zijn 68 scholen lid van deze organisatie. Er werd ter ere van het jubileum een speciale kerkdienst gehouden.

Hieronder staan twee beweringen:

bewering 1: De oprichting van de organisatie past bij een kenmerk van Nederland honderd jaar geleden.

bewering 2: Feesten worden tegenwoordig steeds minder vaak met kerkdiensten gevierd.

Welk begrip past bij bewering 1 en welk begrip past bij bewering 2?

	bewering 1	bewering 2
A	democratisering	emancipatie
B	democratisering	secularisatie
C	verzuiling	emancipatie
D	verzuiling	secularisatie

Gebruik bron 22.

- 1p 44 Iemand beweert dat Nederlanders voordeel hebben van het lidmaatschap van de Europese Unie.
→ Geef, met behulp van de bron, één argument waaruit blijkt dat de bewering juist is.

bron 22

Kosten voor mobiel bellen vanuit Nederland naar het buitenland (2017):

mobiel bellen naar:	kosten per minuut:
Australië	1,02
België	0,23
Duitsland	0,23
Ghana	1,27
Marokko	1,02
Polen	0,23

Toelichting

Alle bedragen zijn in euro's.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.